

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการขยะอย่างมีส่วนร่วมของเยาวชน กรณีศึกษา โรงเรียนเสริมงามวิทยาคม อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง เป็นการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ที่ให้กลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียเข้ามามีส่วนร่วมและบทบาทในการดำเนินการวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถามและระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ จากการสัมภาษณ์เชิงลึก และการจัดเวทีเสวนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และเป็นการเขียนรายงานเชิงพรรณนา โดยมีระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ เยาวชนและครูในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย บุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

เทคนิคและวิธีการสุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างโดยการคำนวณสูตรทาร์ยามาเน่ (Taro yamane) จากนักเรียนในโรงเรียนทั้งสิ้น 1,029 คน ซึ่งได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 288 คน

$$n = N / 1 + N(e^2)$$

$$n = 1,029 / 1 + 1,029(0.0025)$$

$$n = 288 \text{ คน}$$

และการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง ได้แก่ ตัวแทนเยาวชนและครูในโรงเรียน ประมาณ 50-100 คน ตัวแทนแกนนำชุมชนรอบโรงเรียนและเจ้าหน้าที่ของเทศบาลตำบลเสริมงาม อำเภอเสริมงาม จังหวัดลำปาง ประมาณ 10 คน รวมถึงตัวแทนนักศึกษาจากมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แบบสอบถามเพื่อการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการขยะของนักเรียนในโรงเรียน

2. แบบสัมภาษณ์เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับบริบททั่วไปของโรงเรียน แนวนโยบายเกี่ยวกับการจัดการขยะ จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส ข้อจำกัดเกี่ยวกับการจัดการปัญหาขยะ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของเยาวชนในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย

3. เวทีระดมความคิดเห็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมในการจัดการขยะของเยาวชนในโรงเรียนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาแนวทางและจัดกิจกรรมเพื่อการจัดการขยะในโรงเรียนของกลุ่มเยาวชน

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย มีการสร้างเครื่องมือโดยอาศัยการศึกษาค้นคว้าข้อมูลเอกสาร ตำรา แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาสร้างเครื่องมือที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และขอบเขตของงานวิจัย จากนั้นนำเครื่องมือเสนอต่อที่ปรึกษาโครงการและนำทดลองใช้ (Try out) จำนวน 30 ชุด รวมถึงมีการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้วยการใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ทางสถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS for window) เพื่อวิเคราะห์หาค่าความเที่ยงตรง (Reliability)

เทคนิคและวิธีการเก็บข้อมูล

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ : การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกหมวดหมู่ข้อมูลตามประเด็นคำสำคัญหรือตัวแปร

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ : เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นโดยวิเคราะห์ข้อมูลจากคำตอบของแต่ละรายการใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอข้อมูลในลักษณะการบรรยายแบบตาราง และการแปลความหมายค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ประเมินค่า และแบ่งระดับความสำคัญออกเป็น 5 ระดับ ตามแบบ Likert Scale

$$\begin{aligned} & \text{เกณฑ์คะแนนสำหรับแปรผลค่าเฉลี่ย} \\ & \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{ระดับชั้นของคะแนน}} = \frac{5 - 1}{5} \\ & = 0.80 \end{aligned}$$

ดังนั้นช่วงคะแนนกับระดับความสำคัญ เป็นดังนี้

- | | |
|---------------------------|--|
| 1. คะแนนระหว่าง 4.24-5.00 | เท่ากับ 5 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด |
| 2. คะแนนระหว่าง 3.43-4.23 | เท่ากับ 4 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยมาก |
| 3. คะแนนระหว่าง 2.61-3.42 | เท่ากับ 3 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง |
| 4. คะแนนระหว่าง 1.81-2.61 | เท่ากับ 2 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อย |
| 5. คะแนนระหว่าง 1.00-1.80 | เท่ากับ 1 คะแนน หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด |

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในโครงการวิจัยนี้คือ สถิติบรรยาย ได้แก่ สถิติพื้นฐาน หรือสถิติพรรณนา คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน